



Raport Komisji ds. Jakości Kształcenia

(rok akademicki 2020/2021)

Możliwości zdalnej realizacji zajęć dydaktycznych w opinii
autorów programów kształcenia obowiązujących w
Akademii Pedagogiki Specjalnej

Warszawa 2021

Spis treści

1. Wprowadzenie

2. Metodyka badań

2.1. Cele badania

2.2. Procedura badawcza

3. Możliwości zdalnej realizacji zajęć w ocenie autorów programów kształcenia

3.1. Pedagogika

3.2. Pedagogika specjalna

3.3. Pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna

3.4. Praca socjalna

3.5. Psychologia

3.6. Edukacja artystyczna w zakresie sztuk plastycznych

3.7. Interdyscyplinarne studia nad dzieciństwem i prawami dziecka

3.8. Socjologia

3.9. Trendy ogólnouczelniane

4. Wnioski i rekomendacje

1. Wprowadzenie

W roku akademickim 2020/2021 zdecydowano się na analizę programów kształcenia realizowanych aktualnie w Akademii Pedagogiki Specjalnej pod kątem ich zdalnej realizacji. Członkom komisji przyświecał cel związany z określeniem liczby oraz charakteru zajęć, które mogłyby być realizowane w formie zdalnej nawet po ustąpieniu epidemii COVID 19. Cel ten był podyktowany kilkoma względami. Po pierwsze, jego realizacja w opinii autorów raportu miała za zadanie wskazanie skali potrzeb i zarazem możliwości związanych z wdrożeniem na stałe zdalnej realizacji przynajmniej części zajęć na poszczególnych kierunkach studiów. Określenie skali potrzeb z tym związanych, wydawało się bowiem kluczowym wątkiem do podejmowania dalszych decyzji, związanych z rozwojem kształcenia zdalnego w Akademii, nawet po zakończeniu epidemii. Po drugie, niemal po roku trwania kształcenia zdalnego w Akademii, koniecznym wydawało się poznanie opinii autorów programów kształcenia realizowanych na poszczególnych kierunkach studiów, na temat możliwości dostosowania ich do nowej rzeczywistości wynikającej z realiów jakie wymusiła epidemia COVID 19.

W roku 2020/2021 autorzy raportu starali się poznać opinie autorów programów kształcenia realizowanych na poszczególnych kierunkach studiów w Akademii. Opinie te dotyczyły wskazania zajęć, które mogłyby być w przyszłości, nawet po ustąpieniu epidemii, na stałe realizowane w formie zdalnej. W tym zakresie starano się uchwycić czy zmiany jakie dokonały się w sposobie realizacji zajęć, wywołane epidemią COVID 19, mogą na stałe zagościć w programach kształcenia studentów Akademii.

2. Metodyka badań

2.1. Cele badania

Głównym celem prezentowanych badań było poznanie opinii autorów programów kształcenia realizowanych na poszczególnych kierunkach studiów w Akademii, na temat możliwości zdalnej realizacji zajęć, nawet po zakończeniu epidemii COVID 19.

Autorom raportu przyświecały następujące cele szczegółowe:

1. Czy autorzy programów kształcenia są w stanie wskazać przedmioty, które mogłyby być realizowane w całości w formie zdalnej, nawet po ustąpieniu epidemii? Jeśli tak, to jakie są to przedmioty, oraz jaki jest ich charakter?

2. Czy autorzy programów kształcenia są w stanie wskazać przedmioty, które mogłyby być realizowane przynajmniej w części w formie zdalnej, nawet po ustąpieniu epidemii? Jeśli tak, to jakie są to przedmioty, oraz jaki jest ich charakter?
3. Jak respondenci oceniają pomysł, aby do programów studiów przypisać fakultety, które w przyszłości (w zakładanym wymiarze godzin) byłyby realizowane wyłącznie w formie zdalnej?
4. Jak respondenci oceniają pomysł, aby seminaria licencjackie oraz magisterskie były w przyszłości realizowane wyłącznie w formie zdalnej?
5. Jak respondenci oceniają pomysł, aby konwersatoria w języku obcym były w przyszłości realizowane wyłącznie w formie zdalnej?

2.2. Procedura badawcza

Badaniami objęto wyłącznie autorów programów kształcenia realizowanych aktualnie na wszystkich ośmiu kierunkach studiów, to jest: pedagogice, pedagogice specjalnej, pedagogice przedszkolnej i wczesnoszkolnej, pracy socjalnej, psychologii, socjologii, edukacji artystycznej w zakresie sztuk plastycznych, oraz interdyscyplinarnych studiach nad dzieciństwem i prawami dziecka. W skali uczelni badaniem objęto łącznie 39 osób, które były autorami lub współautorami poszczególnych programów kształcenia. Byli to autorzy modułów podstawowych (ogólno-kierunkowych), specjalnościowych, lub innych składających się na poszczególne programy kształcenia realizowane na wszystkich poziomach kształcenia, to jest na studiach I stopnia, II stopnia, oraz jednolitych studiach magisterskich. Liczbę ankietowanych na poszczególnych kierunkach kształcenia prezentuje tabela 1.

Tabela 1. Autorzy programów kształcenia ze względu na kierunek studiów

Lp.	Kierunek studiów	Liczba ankietowanych autorów programu
1	Pedagogika	11
2	Pedagogika specjalna	8
3	Pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna	3
4	Praca socjalna	1
5	Psychologia	5
6	Socjologia	7
7	Edukacja artystyczna w zakresie sztuk plastycznych	3
8	Interdyscyplinarne studia nad dzieciństwem i prawami dziecka	1

Badania przeprowadzono w semestrze letnim roku akademickiego 2020/2021 w dniach 14.03-09.04 2021 roku. Badanie przeprowadzono za pośrednictwem ankiety rozsyłanej imiennie za pośrednictwem poczty elektronicznej Akademii do każdego z autorów programów kształcenia realizowanych na wszystkich wymienianych wyżej kierunkach studiów. W trakcie realizacji badań, autorzy programów byli kilkakrotnie monitowani i proszeni o zwrot wypełnionych ankiet. W tym miejscu autorzy raportu składają serdeczne podziękowania dla wszystkich autorów programów, którzy poświęcili czas i zaangażowali się w realizację badania którego opracowanie stanowi niniejszy raport.

Na potrzeby badania sporządzono specjalny kwestionariusz ankiety, który składał się z 14 pytań. Część z nich dotyczyła charakterystyki programów kształcenia, pozostałe zaś możliwości zdalnej realizacji zajęć. Badani byli proszeni za pośrednictwem ankiety o wskazanie przedmiotów, które ich zdaniem mogłyby być w przyszłości całkowicie lub przynajmniej w części realizowane w formie zdalnej. Ankietowani byli proszeni o szczegółowe zapoznanie się ze strukturą analizowanych programów kształcenia. Ponadto byli proszeni o konsultacje z innymi pracownikami z poszczególnych jednostek Akademii, którzy byli zaangażowani w tworzenie tych programów oraz ich realizację. W efekcie część programów została przez nich oceniona w toku pogłębionych prac zespołowych, za co autorzy niniejszego raportu jeszcze raz im dziękują.

Odsetki zwrotów wypełnionych ankiet były bardzo satysfakcjonujące, co pozwala zakładać że poszczególne składowe programów kształcenia na każdym z kierunków studiów zostały poddane szczegółowej analizie. Prezentuje je kolejna tabela.

Tabela 2. Odsetek wypełnionych ankiet na poszczególnych kierunkach studiów

Lp.	Kierunek studiów	Odsetek zwrotów ankiet
1	Pedagogika	81,2%
2	Pedagogika specjalna	87,5%
3	Pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna	100%
4	Praca socjalna	100%
5	Psychologia	60,0%
6	Socjologia	100%
7	Edukacja artystyczna w zakresie sztuk plastycznych	100%
8	Interdyscyplinarne studia nad dzieciństwem i prawami dziecka	100%

3. Możliwości zdalnej realizacji zajęć w ocenie autorów programów kształcenia

3.1. Pedagogika

W zdecydowanej większości (83,3%) autorzy programu kształcenia na kierunku pedagogika byli zgodni, że w ramach tego programu istnieją przedmioty które w całości mogą być realizowane w formie zdalnej, nawet po ustąpieniu epidemii. Osoby te wskazały że ogółem 25 wykładów, 12 ćwiczeń oraz 7 warsztatów (lub konwersatoriów) mogłoby być na stałe realizowane w formie zdalnej. Zajęcia te w zdecydowanej większości były już realizowane w formie zdalnej we wcześniejszych cyklach kształcenia. Mając na uwadze, że program ten obejmuje zarówno studia I jak i II stopnia i szereg specjalności liczba wskazywanych zajęć możliwych do realizacji zdalnej nie jest jednak znaczna. Szczegóły z tego zakresu prezentują kolejne tabele.

Tabela 3. Wykłady wskazywane jako możliwe do realizacji w formie zdalnej na kierunku pedagogika

	Kod i pełna nazwa przedmiotu	Liczba godzin przewidzianych na jego realizację	Liczba ECTS	Czy przedmiot był już realizowany w formie zdalnej? Proszę wpisać (tak / nie)
1	Przedsiębiorczość i rynek pracy AK-0F-PRP	15	1	tak
2	Wybrane zagadnienia prawa AK-0F-WZP	15	1	tak
3	Psychospołeczne aspekty niepełnosprawności AK-0F-PAN	30	2	tak
4	Podstawy socjologii PE-3F-PSO	30	3	nie
5	Bezpieczeństwo i higiena pracy 00-0F-BHP	15	1	tak
6	Edukacja integracyjna i włączająca PE-3F-EIW	30	2	nie
7	Filozofia z elementami logiki AK-0F-FEL	30	3	tak
8	Etyka AK-0F-ETY	15	2	tak
9	Wprowadzenie do pracy socjalnej PE-3S-WSP	30	2	tak
10	Opieka, pomoc, wsparcie społeczne – między teorią a praktyką PE-2S-OPM	18	4	tak
11	Elementy polityki społecznej PE-3S-EPO	30	2	tak
12	Wprowadzenie do wiedzy o kulturze PE-3S-WWK	30	2	nie
13	Projekt animacji kultury - wprowadzenie teoretyczne PE-3S-PAW	15	2	nie
14	Pedagogika twórczości PE-3S-PET	15	3	tak
15	Pedagogika zdolności PE-3S-PZD1	15	3	nie

16	Pedagogika alternatywna PE-3S-PEA	15	1	nie
17	Medialne źródła zmiany społecznej i kulturowej PE-3S-MZS	15	2	tak
18	Pedagogika mediów PE-2S-PME	30	2	tak
19	Podstawy kształcenia komplementarnego PE-2S-PKK	15	2	tak
20	Podstawy projektowania i organizacji kształcenia on-line PE-2S-PPL	15	2	tak
21	Ekonomia społeczna	15	2	nie
22	Gerontologia społeczna PE-3S-GRS	15	1	nie
23	Etyka w pracy coacha PE-3S-EPC	15	2	nie
24	Kompetencje i wartości coacha PE-3S-KWC	15	2	nie
25	Media w doskonaleniu kwalifikacji zawodowych PE-3S-MDZ	15	2	tak

Legenda: ? - brak danych.

Wskazywane wykłady to głównie zajęcia 15 godzinne, którym przypisano 1 lub 2 punkty ECTS. Zajęcia te mają zarówno charakter ogólnokierunkowy, jak i dotyczą modułów specjalnościowych. W przypadku trzech przedmiotów: **Filozofia z elementami logiki AK-0F-FEL**, **Etyka AK-0F-ETY** oraz **Pedagogika zdolności PE-3S-PZD1** autorzy programów wskazali do realizacji całe przedmioty obejmujące zarówno wykłady jak i ćwiczenia.

Tabela 4. Ćwiczenia wskazywane jako możliwe do realizacji w formie zdalnej na kierunku pedagogika

	Kod i pełna nazwa przedmiotu	Liczba godzin przewidzianych na jego realizację	Liczba ECTS	Czy przedmiot był już realizowany w formie zdalnej? Proszę wpisać: (tak / nie / nie wiem)
1	Wprowadzenie do pracy socjalnej PE-3S-WSP	15	2	tak
2	Europejskie systemy wsparcia dziecka i rodziny 10-1S-ESW	30	4	tak
3	Filozofia z elementami logiki AK-0F-FEL	15	3	tak
4	Etyka AK-0F-ETY	15	2	tak
5	Kultura bycia 10-1S-KBY	30	2	tak
6	Prawo autorskie w działalności kulturalnej PE-3S-PAU	15	2	nie
7	Pedagogika zdolności PE-3S-PZD1	15	3	nie
8	Metodyka kształcenia na odległość PE-2S-MKO	15	2	tak
9	Strategie komunikacyjne w kształceniu zdalnym PE-2S-SKZ	15	2	tak
10	Cyberkultura jako przedmiot badań ilościowych i jakościowych PE-2S-CPB	15	2	tak
11	Social learning - wykorzystanie mediów społecznościowych w procesie kształcenia PE-2S-SLE	15	1	nie
12	Nauczanie i uczenie się w środowisku cyfrowym PE-2S-NUC	15	2	tak

Tabela 5. Warsztaty i konwersatoria wskazywane jako możliwe do realizacji w formie zdalnej na kierunku pedagogika

	Kod i pełna nazwa przedmiotu	Liczba godzin przewidzianych na jego realizację	Liczba ECTS	Czy przedmiot był już realizowany w formie zdalnej? Proszę wpisać: tak / nie
1	Human Rights 00-0F-HRI	15	2	tak
2	Reflective Diary, Self-awareness, Holistic Development 00-0F-RDS	60	5	tak
3	The Issues of a Child and Family - Case Studies 00-0F-ICF	15	2	tak
4	Toolkit for Field Researchers 00-0F-TFR	30	2	tak
5	Field Research in Education - Theory and Practice 00-0F-FRE	15	2	tak
6	Platformy kształcenia zdalnego PE-2S-PKZ	15	2	tak
7	Warsztat badacza w środowisku cyfrowym PE-3S-WBC	30	3	nie

Jako możliwe do częściowej realizacji, ankietowani wskazali kolejne 20 przedmiotów. W grupie tej znajdują się niemal wszystkie rodzaje zajęć, to jest: wykłady, ćwiczenia, warsztaty, oraz przedmioty obejmujące zarówno wykład i ćwiczenia (w + ćw). Niemal co drugi ze wskazywanych przedmiotów, zdaniem ankietowanych, mógłby być realizowany niespełna w wymiarze połowy czasu przewidzianego na jego realizację, średnio zaś w wymiarze $M = 0,41\%$ czasu trwania przedmiotu.

Tabela 6. Zajęcia wskazywane jako możliwe przynajmniej w części do realizacji w formie zdalnej na kierunku pedagogika

	Kod i pełna nazwa przedmiotu:	Rodzaj przedmiotu: wykład ćwiczenia warsztat	Liczba godzin przewidzianych na jego realizację:	Liczba ECTS	Proponowana liczba godzin, które mogłyby być realizowane w formie zdalnej
1	Wybrane instytucje wsparcia dziecka i rodziny PE-3S-WIR	ćwiczenia	30	2	15
2	Europejskie systemy wsparcia dziecka i rodziny 10-0S-ESW	ćwiczenia	12	2	6
3	Polityka społeczna – edukacja, opieka 10-1S-PSO	ćwiczenia	30	4	15
4	Pedagogika społeczna PE-3F-PSP	ćwiczenia	30	5	15
5	Opieka zastępcza PE-3S-OZA	ćwiczenia	30	3	15
6	Metodyka kształcenia twórczego w edukacji szkolnej PE-3S-MKT	ćwiczenia	30	3	2
7	Metodyka kształcenia twórczego w edukacji przedszkolnej PE-3S-MKE	ćwiczenia	30	3	2
8	Metodyka twórczego rozwiązywania problemów PE-3S-MTO	ćwiczenia	30	3	8
9	Wprowadzenie do pedeutologii 10-1F-WDP1	wykład	30	3	15
10	Organizacja i kierowanie edukacją dorosłych PE-3S-OKD1	wykład	30	2	15
11	Edukacyjne zastosowania komputerów PE-3S-EZK	wyk + ćw	45	3	15
12	Internet jako przestrzeń praktyk edukacyjnych i kulturowych PE-3S-IEK	wyk + ćw	45	3	15
13	Nauczanie na odległość 10-3S-NAO	wyk + ćw	45	3	35
14	Metodyka wykorzystywania mediów w edukacji 10-1S-MWE	wyk + ćw	45	3	15
15	Zagrożenia mediów cyfrowych 10-1S-ZMC1	wyk + ćw	45	3	15
16	Warsztat dramy kreatywnej PE-3S-WDK	warsztat	15	2	2
17	Innowacje w pracy opiekuńczo-socjalnej PE-2S-IPO	warsztat	18	3	8
18	Trening kompetencji miękkich w środowisku cyfrowym PE-2S-TKC	warsztat	15	2	8
19	Innowacje w e-learningu - m-learning, webinar, grywalizacja PE-2S-INL	warsztat	15	2	8
20	Opieka nad małym dzieckiem	warsztat	30	2	15

Autorzy programów kształcenia negatywnie ocenili pomysł na to, aby w przyszłości fakultety ($M = 2,67$; $SD = 1,51$), seminaria licencjackie ($M = 2,00$; $SD = 0,89$), seminaria magisterskie ($M = 2,00$; $SD = 0,89$), oraz konwersatoria w języku obcym ($M = 2,00$; $SD = 0,63$) były realizowane wyłącznie w formie zdalnej. Żaden z nich nie poparł takiego pomysłu.

Tabela 7. Ocena zdalnej realizacji fakultetów, seminariów oraz konwersatoriów na kierunku pedagogika

Jak ocenia Pani / Pan pomysł aby następujące przedmioty były w przyszłości realizowane wyłącznie w formie zdalnej	M	SD	1 (%)	2 (%)	3 (%)	4 (%)	5 (%)
Fakultety	2,67	1,51	33,3	16,7	50,0	0	0
Seminaria licencjackie	2,00	0,89	33,3	33,3	33,3	0	0
Seminaria magisterskie	2,00	0,89	33,3	33,3	33,3	0	0
Konwersatoria w języku obcym	2,00	0,63	16,7	66,7	16,7	0	0

Legenda: 1 – zdecydowanie się nie zgadzam; 2 – raczej się nie zgadzam; 3 – trudno powiedzieć, nie mam zdania ; 4- raczej się zgadzam; 5 –zdecydowanie się zgadzam.

3.2. Pedagogika specjalna

Autorzy programu kształcenia na kierunku pedagogika specjalna byli zgodni (100%), że w ramach tego programu istnieją przedmioty, które w całości mogą być realizowane w formie zdalnej, nawet po ustąpieniu epidemii. Osoby te wskazały że ogółem 46 wykładów i 14 ćwiczeń, które mogłyby być na stałe realizowane w formie zdalnej. Nie wskazali jednak żadnych zajęć o charakterze warsztatowym czy konwersatoryjnym. Wskazaną liczbę należy uznać za znaczącą. Szczegóły z tego zakresu prezentują kolejne tabele.

Tabela 8. Wykłady wskazywane jako możliwe do realizacji w formie zdalnej na kierunku pedagogika specjalna

	Kod i pełna nazwa przedmiotu	Liczba godzin przewidzianych na jego realizację	Liczba ECTS	Czy przedmiot był już realizowany w formie zdalnej? Proszę wpisać (tak / nie)
1	Przedsiębiorczość i rynek pracy AK-0F-PRP	15	1	tak
2	Wybrane zagadnienia prawa AK-0F-WZP	15	1	tak
3	Prawa człowieka AK-0F-PCZ	15	1	nie
4	Podstawy anatomii PC-5F-POA	15	2	tak
5	Podstawy genetyki PC-5F-POG	15	2	tak
6	Podstawy neurologii PC-5F-PON	15	2	tak
7	Podstawy psychiatrii PC-5F-POY	15	2	tak
8	Socjologia wychowania PC-5F-SOW	15	2	tak
9	Subdyscypliny pedagogiki specjalnej PC-5F-SPS	30	3	tak
10	Studia nad niepełnosprawnością PC-5F-SNN	15	2	nie
11	Prawo oświatowe i podstawy prawne pracy pedagoga specjalnego PC-5F-POP	15	2	nie
12	Prawne podstawy kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi PC-5F-PUS	15	1	tak
13	Andragogika specjalna PC-5F-ANS	15	2	nie
14	Teorie wykluczenia społecznego PC-5F-TWS	15	1	tak

15	Kompetencje pedagoga specjalnego PC-5F-KPS	15	1	tak
16	Szkoła jako środowisko wychowawcze PC-5F-SSW	15	1	tak
17	Medyczne podstawy edukacji i rehabilitacji osób z niepełnosprawnością intelektualną PC-5S-WRN	30	4	nie
18	Prawne podstawy edukacji i rehabilitacji osób z niepełnosprawnością intelektualną PC-5S-PRI	15	2	nie
19	Pedagogiczne podstawy edukacji i rehabilitacji osób z niepełnosprawnością intelektualną PC-5S-PEN	15	4	nie
20	Pedagogiczne podstawy edukacji i rehabilitacji osób z niepełnosprawnością intelektualną PC-5S-PYE	15	4	nie
21	Kryminologia PC-5S-KTY	30	3	nie
22	Prawo rodzinne i opiekuńcze PC-5S-PRO	15	2	nie
23	Suicydologia PC-5S-SUI	15	2	nie
24	Prawne podstawy resocjalizacji PC-5S-PPR	30	3	nie
25	Wiktymologia PC-5S-WIK	15	2	nie
26	Terapia w procesie resocjalizacji PC-5S-TPR	15	2	nie
27	Nauka o języku PC-5S-NJE	15	2	nie
28	Podstawy logopedii PC-5S-PLO	15	2	nie
29	Psychologiczne podstawy rozwoju dziecka z wadą słuchu PC-5S-PDS	15	1	nie
30	Współpraca z rodzicami i formy wsparcia rodziny PC-5S-WRR	15	2	nie
31	Podstawy edukacji i terapii osób z zaburzeniami ze spektrum autyzmu PC-5S-POA	30	3	nie
32	Medyczne podstawy edukacji i terapii osób z zaburzeniami ze spektrum autyzmu PC-5S-MEA	15	2	nie
33	Prawne podstawy edukacji i terapii osób z zaburzeniami ze spektrum autyzmu PC-5S-PPA	15	2	nie
34	Wprowadzenie do komunikacji alternatywnej i wspomagającej PC-5F-WKA	15	1	tak
35	Teoretyczne podstawy terapii pedagogicznej PC-5S-TPT	15	2	nie
36	Prawne podstawy organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla ucznia ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się PC-5S-PUU	15	2	nie
37	Neuropsychologiczne aspekty funkcjonowania dla ucznia ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się PC-5S-NUU	30	3	nie
38	Funkcjonowanie psychospołeczne ucznia ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się czytania, pisania i liczenia PC-5S-FUL	15	2	nie
39	Genetyczne zespoły zaburzeń rozwojowych małego dziecka PC-5S-	15	1	nie

	GZR			
40	Neurologiczne zaburzenia rozwojowe małego dziecka PC-5S-NZR	30	3	nie
41	Psychiatria dziecięca PC-5S-PSD	30	3	nie
42	Modele i standardy wczesnego wspomagania rozwoju i wczesnej interwencji PC-5S-MWI	15	1	nie
43	Psychologiczno-pedagogiczne uwarunkowania rozwoju małego dziecka w procesie uczenia się PC-5S-PRD	30	3	nie
44	Podstawy okulistyki PC-5S-POO	15	1	nie
45	Tyflopädagogika PC-5S-TYF	15	3	nie
46	Tyflopsychologia PC-5S-TYP	15	3	nie

Wskazywane wykłady to głównie zajęcia 15 godzinne, którym przypisano 1 lub 2 punkty ECTS. Zajęcia te mają zarówno charakter ogólnokierunkowy jak i dotyczą modułów specjalnościowych. Należy podkreślić, że **aż 71,7% spośród wskazanych wykładów nie była dotąd realizowana w formie zdalnej**. W przypadku dwóch przedmiotów: **Pedagogiczne podstawy edukacji i rehabilitacji osób z niepełnosprawnością intelektualną PC-5S-PEN** oraz **Psychologiczne podstawy edukacji i rehabilitacji osób z niepełnosprawnością intelektualną PC-5S-PYE** autorzy programów wskazali do realizacji całe przedmioty obejmujące zarówno wykład jak i ćwiczenia.

Tabela 9. Ćwiczenia wskazywane jako możliwe do realizacji w formie zdalnej na kierunku pedagogika specjalna

	Kod i pełna nazwa przedmiotu	Liczba godzin przewidzianych na jego realizację	Liczba ECTS	Czy przedmiot był już realizowany w formie zdalnej? Proszę wpisać: (tak / nie / nie wiem)
1	Metodyka nauczania i wychowania przedszkolnego dzieci z niepełnosprawnością wzroku PC-5S-NDW	30	30	nie
2	Metodyka pracy indywidualnej z uczniem niewidomym i słabowidzącym PC-5S-MIS	30	3	tak
3	Technologie wspomagające w edukacji i rehabilitacji osób niewidomych i słabowidzących PC-5S-TWN	15	2	tak
4	Adaptacja przestrzeni publicznej i materiałów do potrzeb osób z niepełnosprawnością wzroku PC-5S-APW	15	2	tak
5	Metodyka pracy z osobami niewidomymi i słabowidzącymi z niepełnosprawnością sprzężoną PC-5S-MPN	30	4	tak
6	Metodyka nauczania orientacji przestrzennej małych dzieci z niepełnosprawnością wzroku PC-5S-MOD	15	2	tak
7	Pedagogiczne podstawy edukacji i	15	4	nie

	rehabilitacji osób z niepełnosprawnością intelektualną PC-5S-PEN			
8	Psychologiczne podstawy edukacji i rehabilitacji osób z niepełnosprawnością intelektualną PC-5S-PYE	15	4	nie
9	Podstawy edukacji i rehabilitacji osób ze sprzężoną niepełnosprawnością PC-5S-PEH	30	2	nie
10	Wspieranie dorosłych osób z niepełnosprawnością intelektualną PC-5S-WDN	45	4	nie
11	Wprowadzenie do komunikacji alternatywnej i wspomagającej PC-5F-WKA	15	2	tak
12	Projekt badawczy specjalnościowy – 1 PC-5S-PB1	30	2	nie
13	Projekt badawczy specjalnościowy – 2 PC-5S-PB2	30	2	nie
14	Projekt badawczy specjalnościowy – 3 PC-5S-PB3	30	2	nie

Jako możliwy do częściowej realizacji, ankietowani wskazali tylko jeden przedmiot: Metodę edukacji polonistycznej PC-5F-MPO, który ich zdaniem mógłby być w 1/3 czasu realizowany zdalnie.

Tabela 10. Zajęcia wskazywane jako możliwe przynajmniej w części do realizacji w formie zdalnej na kierunku pedagogika specjalna

	Kod i pełna nazwa przedmiotu:	Rodzaj przedmiotu: wykład ćwiczenia warsztat	Liczba godzin przewidzianych na jego realizację:	Liczba ECTS	Proponowana liczba godzin, które mogłyby być realizowane w formie zdalnej
1	Metodyka edukacji polonistycznej PC-5F-MPO	ćwiczenia	30	2	10

Autorzy programów kształcenia na kierunku pedagogika specjalna raczej pozytywnie ocenili pomysł na to, aby w przyszłości fakultety ($M = 3,75$; $SD = 0,50$), seminaria magisterskie ($M = 4,50$; $SD = 0,58$), oraz konwersatoria w języku obcym ($M = 4,25$; $SD = 0,96$) były realizowane wyłącznie w formie zdalnej.

Tabela 11. Ocena zdalnej realizacji fakultetów, seminariów oraz konwersatoriów na kierunku pedagogika specjalna

Jak ocenia Pani / Pan pomysł aby następujące przedmioty były w przyszłości realizowane wyłącznie w formie zdalnej	M	SD	1 (%)	2 (%)	3 (%)	4 (%)	5 (%)
Fakultety	3,75	0,50	0	0	25	75	0
Seminaria licencjackie	---	---	---	---	---	---	---
Seminaria magisterskie	4,50	0,58	0	0	0	50	50
Konwersatoria w języku obcym	4,25	0,96	0	0	25	25	50

Legenda: 1 – zdecydowanie się nie zgadzam; 2 – raczej się nie zgadzam; 3 – trudno powiedzieć, nie mam zdania ; 4- raczej się zgadzam; 5 –zdecydowanie się zgadzam.

3.3. Pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna

Żaden z autorów programu kształcenia na kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna nie wskazał na to, że w ramach tego programu istnieją przedmioty które w całości mogą być realizowane w formie zdalnej, nawet po ustąpieniu epidemii. Innymi słowy żaden z ankietowanych, nie wskazał ani jednego przedmiotu, który w przyszłości mógłby być w całości realizowany w formie zdalnej. **Ankietowani wskazali wyłącznie na istnienie 12 przedmiotów, które mogłyby być w części realizowane w formie zdalnej.** Co warto podkreślić, wśród nich znalazły się seminaria magisterskie. Zdaniem ankietowanych każde z czterech seminariów mogłoby być w przyszłości przynajmniej w jednej trzeciej czasu realizowane w formie zdalnej.

Tabela 12. Zajęcia wskazywane jako możliwe przynajmniej w części do realizacji w formie zdalnej na kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna

	Kod i pełna nazwa przedmiotu:	Rodzaj przedmiotu: wykład ćwiczenia warsztat	Liczba godzin przewidzianych na jego realizację:	Liczba ECTS	Proponowana liczba godzin, które mogłyby być realizowane w formie zdalnej
1	Filozofia z elementami logiki AK-0F-FEL	ćw + wyk	45	3	10
2	Etyka AK-0F-ETY	ćw + wyk	30	2	10
3	Antropologiczne i kulturowe uwarunkowania wychowania PW-5F-AKW	ćwiczenia	15	1	5
4	Etyka zawodu AK-0F-ETZ	ćwiczenia	15	1	5
5	Bezpieczeństwo i higiena pracy AK-0F-BHP	wykład	15	1	5
6	Wybrane zagadnienia prawa AK-0F-WZP	wykład	15	1	5
7	Prawa człowieka AK-0F-PCZ	wykład	15	1	5
8	Pedeutologia PW-5F-PED	wykład	15	2	5
9	Seminarium dyplomowe magisterskie – 1 PW-5F-MR1	seminarium	30	5	10
10	Seminarium dyplomowe magisterskie – 2 PW-5F-MR2	seminarium	30	5	10
11	Seminarium dyplomowe magisterskie – 3 PW-5F-MR3	seminarium	30	5	10
12	Seminarium dyplomowe magisterskie – 4 PW-5F-MR4	seminarium	30	5	10

Autorzy programów kształcenia negatywnie ocenili pomysł na to, aby w przyszłości fakultety seminaria magisterskie, oraz konwersatoria w języku obcym były realizowane wyłącznie w formie zdalnej. Żaden z nich nie poparł takiego pomysłu.

Tabela 13. Ocena zdalnej realizacji fakultetów, seminariów oraz konwersatoriów na kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna

Jak ocenia Pani / Pan pomysł aby następujące przedmioty były w przyszłości realizowane wyłącznie w formie zdalnej	M	SD	1 (%)	2 (%)	3 (%)	4 (%)	5 (%)
Fakultety	3,00	0	0	0	100	0	0
Seminaria magisterskie	2,00	0	0	100	0	0	0
Konwersatoria w języku obcym	2,00	0	0	100	0	0	0

Legenda: 1 – zdecydowanie się nie zgadzam; 2 – raczej się nie zgadzam; 3 – trudno powiedzieć, nie mam zdania ; 4- raczej się zgadzam; 5 –zdecydowanie się zgadzam.

3.4. Praca socjalna

Autorzy programu kształcenia na kierunku praca socjalna byli zgodni (100%), że w ramach tego programu istnieją przedmioty, które w całości mogą być realizowane w formie zdalnej, nawet po ustąpieniu epidemii. Osoby te wskazały że ogółem 8 wykładów, 1 ćwiczenia oraz 2 warsztaty mogłyby być na stałe realizowane w formie zdalnej. Zajęcia te w zdecydowanej większości już były realizowane w formie zdalnej w poprzednich cyklach kształcenia. Liczba wskazywanych zajęć możliwych do realizacji zdalnej nie jest jednak znaczna. Szczegóły z tego zakresu prezentują kolejne tabele.

Tabela 14. Wykłady wskazywane jako możliwe do realizacji w formie zdalnej na kierunku praca socjalna

	Kod i pełna nazwa przedmiotu	Liczba godzin przewidzianych na jego realizację	Liczba ECTS	Czy przedmiot był już realizowany w formie zdalnej? Proszę wpisać (tak / nie)
1	Zarządzanie placówką i kadrami w pomocy społecznej PS-3F-ZPK	15	4	tak
2	Gospodarka społeczna i polityka rynku pracy 20-1F-GSP	15	3	tak
3	Instytucje pomocy społecznej PS-3F-IPS	30	3	tak
4	Mediacja sądowa i pozasądowa 20-1F-MES1	30	4	tak
5	Programy terapeutyczne EP-2S-PRT	15	4	tak
6	Socjoterapia EP-2S-STR	15	3	?
7	Kwestie społeczne związane ze starzeniem się Polaków 20-1F-KWE	30	2	tak
8	Projekt socjalny warsztaty w terenie 20-1F-PWT	15	4	tak

Legenda: ? - brak danych.

Wskazywane wykłady to głównie zajęcia 15 godzinne, do których przypisane są również ćwiczenia. Co charakterystyczne, ćwiczenia te jednak nie zostały wskazane jako możliwe do realizacji zdalnej.

Tabela 15. Ćwiczenia wskazywane jako możliwe do realizacji w formie zdalnej na kierunku praca socjalna

	Kod i pełna nazwa przedmiotu	Liczba godzin przewidzianych na jego realizację	Liczba ECTS	Czy przedmiot był już realizowany w formie zdalnej? Proszę wpisać: (tak / nie / nie wiem)
1	Praca socjalna z osobami starszymi w środowisku lokalnym PS-3S-PSS	15	1	tak

Tabela 16. Warsztaty i konwersatoria wskazywane jako możliwe do realizacji w formie zdalnej na kierunku praca socjalna

	Kod i pełna nazwa przedmiotu	Liczba godzin przewidzianych na jego realizację	Liczba ECTS	Czy przedmiot był już realizowany w formie zdalnej? Proszę wpisać: tak / nie
1	Techniki organizacji i dokumentacji pracy socjalnej PS-3F-TOD	15	2	tak
2	Projekt socjalny warsztaty w terenie 20-1F-PWT	30	4	tak

Jako możliwe do częściowej realizacji, ankietowali wskazali tylko 3 przedmioty. Są to wyłącznie ćwiczenia. Przewidywany czas zdalnej realizacji tych zajęć przekracza połowę ich czasu trwania zakładanego w programie kształcenia (przeciętnie $M = 0,61\%$).

Tabela 17. Zajęcia wskazywane jako możliwe przynajmniej w części do realizacji w formie zdalnej na kierunku praca socjalna

	Kod i pełna nazwa przedmiotu:	Rodzaj przedmiotu: wykład ćwiczenia warsztat	Liczba godzin przewidzianych na jego realizację:	Liczba ECTS	Proponowana liczba godzin, które mogłyby być realizowane w formie zdalnej
1	Instytucje pomocy społecznej PS-3F-IPS	ćwiczenia	30	3	15
2	Praca socjalna z osobami bezdomnymi 20-1S-PBE	ćwiczenia	30	3	20
3	Praca socjalna z osobami uzależnionymi i ich rodzinami 20-1S-PSU1	ćwiczenia	45	4	30

Autorzy programów kształcenia bardzo dobrze ocenili pomysł na to, aby w przyszłości seminaria licencjackie ($M = 5,00$; $SD = 0,00$), seminaria magisterskie ($M = 5,00$; $SD = 0,00$) były realizowane wyłącznie w formie zdalnej. Nieco niżej, aczkolwiek również pozytywie ocenili pomysł całkowicie zdalnej relacji fakultetów ($M = 4,00$; $SD = 1,15$) oraz konwersatoriów w języku obcym ($M = 3,25$; $SD = 1,26$).

Tabela 18. Ocena zdalnej realizacji fakultetów, seminariów oraz konwersatoriów na kierunku praca socjalna

Jak ocenia Pani / Pan pomysł aby następujące przedmioty były w przyszłości realizowane wyłącznie w formie zdalnej	M	SD	1 (%)	2 (%)	3 (%)	4 (%)	5 (%)
Fakultety	4,00	1,15	0	0	50	0	50
Seminaria licencjackie	5,00	0,0	0	0	0	100	0
Seminaria magisterskie	5,00	0,0	0	0	0	0	100
Konwersatoria w języku obcym	3,25	1,26	0	0	25	50	25

Legenda: 1 – zdecydowanie się nie zgadzam; 2 – raczej się nie zgadzam; 3 – trudno powiedzieć, nie mam zdania ; 4- raczej się zgadzam; 5 –zdecydowanie się zgadzam.

3.5. Psychologia

Autorzy programu kształcenia na kierunku psychologia byli zgodni (100%), że w ramach tego programu istnieją przedmioty, które w całości mogą być realizowane w formie zdalnej, nawet po ustąpieniu epidemii. Osoby te wskazały że ogółem 21 wykładów, 3 ćwiczenia oraz 1 warsztat mogłoby być na stałe realizowane w formie zdalnej. Zajęcia te w zdecydowanej większości (60%) były już realizowane w formie zdalnej. Szczegóły z tego zakresu prezentują kolejne tabele.

Tabela 19. Wykłady wskazywane jako możliwe do realizacji w formie zdalnej na kierunku psychologia

	Kod i pełna nazwa przedmiotu	Liczba godzin przewidzianych na jego realizację	Liczba ECTS	Czy przedmiot był już realizowany w formie zdalnej? Proszę wpisać (tak / nie)
1	Diagnoza psychologiczna i metody pracy z dzieckiem z zaburzeniami rozwojowymi 20-3S-DPM1	15	6	tak
2	Anatomia funkcjonalna i plastyczność mózgu 20-3S-AFP	15	2	nie
3	Psychologiczne uwarunkowania zaburzeń psychicznych PY-5S-PUZ	30	4	?
4	Patofizjologia chorób somatycznych PY-5S-PCS	15	3	tak
5	Diagnoza psychologiczna i pomoc dzieciom chorym somatycznie PY-5S-DPP	15	3	tak
6	Psychologiczne aspekty chorób somatycznych PY-5S-PAC	15	4	tak
7	Metody pomocy osobom chorym psychicznie PY-5S-MPO	15	4	tak
8	Neuropsychologia kliniczna człowieka dorosłego PY-5S-NKC	30	6	tak
9	Neuropsychologia dziecka PY-5S-NKD	15	4	nie
10	Seksuologia PY-5S-SEK	30	5	nie
11	Techniki terapii i pomocy psychologicznej dzieciom i młodzieży PY-5S-TTP	15	5	tak
12	Zaburzenia seksualne PY-5S-ZSE	30	5	nie
13	Opiniowanie sądowo-psychologiczne PY-5S-OPS	30	6	tak
14	Metody pracy z osobami uzależnionymi PY-5S-MOU	15	4	nie
15	Interwencja kryzysowa PY-5S-IKT	15	4	nie
16	Psychoterapia PY-5S-PST	30	6	tak
17	Poradnictwo psychologiczne PY-5S-PSY	15	4	tak
18	Zapobieganie zachowaniom problemowym okresu dzieciństwa i dorastania PY-5S-ZZP	15	4	tak
19	Promocja zdrowia psychicznego PY-5S-PRZ	15	5	nie
20	Statystyka PY-5F-STA	60	7	tak

21	Przedsiębiorczość i rynek pracy AK-0F-PRP	15	1	tak
----	---	----	---	-----

Legenda: ? - brak danych.

Wskazywane wykłady to głównie zajęcia 15 godzinne, do których przypisane są również ćwiczenia. Co charakterystyczne, ćwiczenia te jednak nie zostały wskazane jako możliwe do realizacji zdalnej.

Tabela 20. Ćwiczenia wskazywane jako możliwe do realizacji w formie zdalnej na kierunku psychologia

	Kod i pełna nazwa przedmiotu	Liczba godzin przewidzianych na jego realizację	Liczba ECTS	Czy przedmiot był już realizowany w formie zdalnej? Proszę wpisać: (tak / nie / nie wiem)
1	Psychologia społeczna PY-5F-PSP	30	6	?
2	Technologia informacyjna AK-0F-TEI	30	4	tak
3	Analiza tekstu naukowego PY-5F-ATN	30	4	nie

Legenda: ? - brak danych

Tabela 21. Warsztaty i konwersatoria wskazywane jako możliwe do realizacji w formie zdalnej na kierunku psychologia

	Kod i pełna nazwa przedmiotu	Liczba godzin przewidzianych na jego realizację	Liczba ECTS	Czy przedmiot był już realizowany w formie zdalnej? Proszę wpisać: tak / nie
1	Zastosowanie statystyki w badaniach społecznych PY-5F-ZSB	30	3	tak

Jako możliwe do częściowej realizacji, ankietowali wskazali 7 przedmiotów. W grupie tej znajdują się: wykłady, ćwiczenia, warsztaty, oraz seminaria. Co drugi ze wskazywanych przedmiotów, zdaniem ankietowanych, mógłby być realizowany zdalnie w wymiarze połowy czasu przewidzianego na jego realizację. Co charakterystyczne, **ankietowani jako możliwe do częściowo zdalnej realizacji wskazali również trzy spośród czterech seminariów magisterskich, na tym kierunku studiów.**

Tabela 22. Zajęcia wskazywane jako możliwe przynajmniej w części do realizacji w formie zdalnej na kierunku psychologia

	Kod i pełna nazwa przedmiotu:	Rodzaj przedmiotu: wykład ćwiczenia warsztat	Liczba godzin przewidzianych na jego realizację:	Liczba ECTS	Proponowana liczba godzin, które mogłyby być realizowane w formie zdalnej
1	Wpływ społeczny – 1 20-3S-WS1	wykład	15	3	10
2	Psychometria 20-3F-PSM	ćwiczenia	30	4	15
3	Praca empiryczna – 1 20-3F-PE1	ćwiczenia	30	3	15
4	Praca empiryczna – 2 20-3F-PE2	ćwiczenia	30	3	15
5	Seminarium dyplomowe magisterskie - 2	seminarium	30	4	15
6	Seminarium dyplomowe magisterskie - 3	seminarium	30	6	15
7	Seminarium dyplomowe magisterskie - 4	seminarium	30	8	20

Autorzy programów kształcenia na kierunku psychologia raczej negatywnie ocenili pomysł na to, aby w przyszłości fakultety ($M = 3,00$; $SD = 0,00$), seminaria magisterskie ($M = 2,00$; $SD = 1,73$), oraz konwersatoria w języku obcym ($M = 2,67$; $SD = 0,58$) były realizowane wyłącznie w formie zdalnej. Żaden z nich nie poparł takiego pomysłu.

Tabela 23. Ocena zdalnej realizacji fakultetów, seminariów oraz konwersatoriów na kierunku psychologia

Jak ocenia Pani / Pan pomysł aby następujące przedmioty były w przyszłości realizowane wyłącznie w formie zdalnej	M	SD	1 (%)	2 (%)	3 (%)	4 (%)	5 (%)
Fakultety	3,00	0,00	0	0	100	0	0
Seminaria licencjackie	---	---	---	---	---	---	---
Seminaria magisterskie	2,00	1,73	66,7	33,3	0	0	0
Konwersatoria w języku obcym	2,67	0,58	0	33,3	66,7	0	0

Legenda: 1 – zdecydowanie się nie zgadzam; 2 – raczej się zgadzam; 3 – trudno powiedzieć, nie mam zdania ; 4- raczej się zgadzam; 5 –zdecydowanie się zgadzam.

3.6. Edukacja artystyczna w zakresie sztuk plastycznych

Autorzy programu kształcenia na kierunku edukacja artystyczna w zakresie sztuk plastycznych byli zgodni (100%), że w ramach tego programu istnieją przedmioty, które w całości mogą być realizowane w formie zdalnej, nawet po ustąpieniu epidemii. Osoby te wskazały jednak tylko 3 wykłady które mogłyby być ich zdaniem na stałe realizowane w formie zdalnej. Każdy z tych wykładów (100%) był już realizowany w formie zdalnej, w poprzednich cyklach kształcenia. Nie wskazali jednak żadnych innych ćwiczeń, warsztatów czy konwersatoriów, które mogłyby być realizowane zdalnie po zakończeniu epidemii.

Tabela 24. Wykłady wskazywane jako możliwe do realizacji w formie zdalnej na kierunku edukacja artystyczna w zakresie sztuk plastycznych

	Kod i pełna nazwa przedmiotu	Liczba godzin przewidzianych na jego realizację	Liczba ECTS	Czy przedmiot był już realizowany w formie zdalnej? Proszę wpisać (tak / nie)
1	Film w kulturze I 10-3F-FK1	30	2	tak
2	Film w kulturze II 10-3F-FK1	15	2	tak
3	Intermedia EP-3S-INM	15	2	tak

Jako możliwe do częściowej realizacji, ankietowani wskazali 3 przedmioty, z czego jeden wykład i dwa warsztaty. Każdy z nich mógłby być w opinii ankietowanych przynajmniej w połowie czasu zakładanego w programie studiów realizowany w formie zdalnej.

Tabela 25. Zajęcia wskazywane jako możliwe przynajmniej w części do realizacji w formie zdalnej na kierunku edukacja artystyczna w zakresie sztuk plastycznych

	Kod i pełna nazwa przedmiotu:	Rodzaj przedmiotu: wykład ćwiczenia warsztat	Liczba godzin przewidzianych na jego realizację:	Liczba ECTS	Proponowana liczba godzin, które mogłyby być realizowane w formie zdalnej
1	Sztuka nowych mediów	wykład	30	3	15
2	Techniki multimedialne – 1 EP-3F-TMU1	warsztat	30	3	20
3	Montaż filmowy EP-3S-MFI	warsztat	30	2	20

Autorzy programów kształcenia na kierunku edukacja artystyczna w zakresie sztuk plastycznych negatywnie ocenili pomysł na to, aby w przyszłości fakultety ($M = 2,00$; $SD = 0,00$), seminaria licencjackie ($M = 1,00$; $SD = 0,00$), magisterskie ($M = 1,00$; $SD = 0,00$), oraz konwersatoria w języku obcym ($M = 2,00$; $SD = 0,00$) były realizowane wyłącznie w formie zdalnej. Żaden z nich nie poparł takiego pomysłu.

Tabela 26. Ocena zdalnej realizacji fakultetów, seminariów oraz konwersatoriów na kierunku edukacja artystyczna w zakresie sztuk plastycznych

Jak ocenia Pani / Pan pomysł aby następujące przedmioty były w przyszłości realizowane wyłącznie w formie zdalnej	M	SD	1 (%)	2 (%)	3 (%)	4 (%)	5 (%)
Fakultety	2,00	0	0	100	0	0	0
Seminaria licencjackie	1,00	0	100	0	0	0	0
Seminaria magisterskie	1,00	0	100	0	0	0	0
Konwersatoria w języku obcym	2,00	0	0	100	0	0	0

Legenda: 1 – zdecydowanie się nie zgadzam; 2 – raczej się nie zgadzam; 3 – trudno powiedzieć, nie mam zdania ; 4- raczej się zgadzam; 5 –zdecydowanie się zgadzam.

3.7. Interdyscyplinarne studia nad dzieciństwem i prawami dziecka

Autorzy programu kształcenia na kierunku interdyscyplinarne studia nad dzieciństwem i prawami dziecka byli zgodni, że w ramach tego programu istnieją przedmioty, które w całości mogą być realizowane z formie zdalnej, nawet po ustąpieniu epidemii. Osoby te wskazały jednak tylko na dwa takie przedmioty. Były to wyłącznie konwersatoria. Przedmioty te były już wcześniej realizowane w formie zdalnej w poprzednich cyklach kształcenia. **Jednocześnie na kierunku tym, nie wskazano przedmiotów, które mogłyby być w przyszłości przynajmniej w części realizowane w formie zdalnej**

Tabela 27. Warsztaty i konwersatoria wskazywane jako możliwe do realizacji w formie zdalnej na kierunku interdyscyplinarne studia nad dzieciństwem i prawami dziecka

	Kod i pełna nazwa przedmiotu	Liczba godzin przewidzianych na jego realizację	Liczba ECTS	Czy przedmiot był już realizowany w formie zdalnej? Proszę wpisać: tak / nie
1	Problemy dziecka i rodziny - studia przypadku - konwersatorium w języku angielskim IP-2F-PRS	15	2	tak
2	Problemy dziecka i rodziny - studia przypadku - konwersatorium w języku angielskim IP-2F-PRK	15	2	tak

Autorzy programów kształcenia na kierunku interdyscyplinarne studia nad dzieciństwem i prawami dziecka negatywnie ocenili pomysł na to, aby w przyszłości seminaria licencjackie, magisterskie oraz konwersatoria w języku obcym były realizowane wyłącznie w formie zdalnej. Żaden z nich nie poparł takiego pomysłu. Z uznaniem zaś spotkał się pomysł, aby w przyszłości fakultety w języku angielskim na tym kierunku były realizowane zdalnie.

Tabela 28. Ocena zdalnej realizacji fakultetów, seminariów oraz konwersatoriów na kierunku interdyscyplinarne studia nad dzieciństwem i prawami dziecka

Jak ocenia Pani / Pan pomysł aby następujące przedmioty były w przyszłości realizowane wyłącznie w formie zdalnej	M	SD	1 (%)	2 (%)	3 (%)	4 (%)	5 (%)
Fakultety	4,00	0	0	0	0	100	0
Seminaria licencjackie	2,00	0	0	100	0	0	0
Seminaria magisterskie	2,00	0	0	100	0	0	0
Konwersatoria w języku obcym	2,00	0	0	100	0	0	0

Legenda: 1 – zdecydowanie się nie zgadzam; 2 – raczej się nie zgadzam; 3 – trudno powiedzieć, nie mam zdania ; 4- raczej się zgadzam; 5 –zdecydowanie się zgadzam.

3.8. Socjologia

Autorzy programu kształcenia na kierunku socjologia byli zgodni, że w ramach tego programu istnieją przedmioty które w całości mogą być realizowane w formie zdalnej, nawet po ustąpieniu epidemii. Osoby te wskazały że ogółem 29 wykładów, 13 ćwiczeń oraz 3 warsztaty (lub konwersatoria) mogłyby być na stałe realizowane w formie zdalnej. Mając na uwadze ogólną liczbę przedmiotów realizowanych na kierunku socjologia, zajęcia te stanowią niemal 30% wszystkich przedmiotów przewidzianych w programie studiów I oraz II stopnia. Zajęcia te w zdecydowanej większości były już realizowane w formie zdalnej we wcześniejszych cyklach kształcenia. Należy jednak zauważyć, że osoby te bardzo często wskazywały, że mimo zdalnej realizacji powyższych przedmiotów nauczyciele akademicy winni mieć możliwość stacjonarnego przeprowadzania egzaminów z tych przedmiotów.

Tabela 29. Wykłady wskazywane jako możliwe do realizacji w formie zdalnej na kierunku socjologia

	Kod i pełna nazwa przedmiotu	Liczba godzin przewidzianych na jego realizację	Liczba ECTS	Czy przedmiot był już realizowany w formie zdalnej? Proszę wpisać (tak / nie)
1	SC-3F-WSC Wstęp do socjologii	15	6	tak
2	SC-3F-MNS Metodologia nauk społecznych	30	4	tak
3	AK-0F-FEL Filozofia z elementami logiki	30	3	tak
4	SC-3F-WPS Współczesne problemy społeczne w Polsce	30	3	tak
5	SC-3F-PRL Dzieje PRL	30	3	tak
6	SC-3F-SMA Socjologia makrostruktur społecznych	15	4	tak
7	SC-3F-WSR Wprowadzenie do socjologii rodziny	15	4	tak
8	SC-3F-MIT1 Metody i techniki badań społecznych - 1	15	4	tak
9	SC-3F-MIT2 Metody i techniki badań społecznych - 2	15	4	tak
10	SC-3F-RMI Różnice międzykulturowe	30	4	tak
11	SC-3F-KUL Kultury sąsiadów	15	3	tak
12	SC-3F-WTS Współczesne teorie socjologiczne	15	5	?
13	SC-3F-DEM Demografia społeczna	15	3	?
14	SC-3S-AKM1 Antropologia i komunikacja międzykulturowa - 1	15	2	tak
15	SC-3S-AKM2 Antropologia i komunikacja międzykulturowa - 2	15	4	?
16	SC-3S-SKU Socjologia kultury	30	5	tak
17	SC-3S-AZC Antropologia i socjologia życia codziennego	15	4	tak
18	AK-0F-WFN Współczesne nurty filozofii	15	1	tak

19	SC-2F-ZRS Zróżnicowania społeczne	30	5	tak
20	SC-2F-SOR Socjologia rodziny	15	3	tak
21	SC-2F-SPO Socjologia polityki	15	3	tak
22	SC-2F-ZWC Zagadnienia współczesnej socjologii	30	7	tak
23	SC-2F-MBS Metodologie badań społecznych	30	7	tak
24	SC-2F-SKZ Socjologia kultury dla zaawansowanych	30	5	tak
25	SC-2F-MEM Metodologia i metody nauk społecznych	30	7	tak
26	SC-2F-WTS Współczesne teorie socjologiczne	30	7	tak
27	SC-2F-SKU Socjologia kultury	30	5	tak
28	SC-2S-PSO Państwo a społeczeństwo obywatelskie (III i IV sektor)	15	5	tak
29	SC-2S-SOE Socjologia edukacji	15	4	tak

Legenda: ? - brak danych

Wskazywane wykłady to głównie zajęcia 15 lub 30 godzinne. Wykłady te mają zarówno charakter ogólnokierunkowy, jak i dotyczą modułów specjalnościowych. Należy podkreślić że autorzy programów kształcenia na kierunku socjologia wskazali aż **11 przedmiotów** które są realizowane w formie wykład + ćwiczenia lub wykład + warsztaty, a są to: **Wstęp do socjologii SC-3F-WSC, Socjologia makrostruktur społecznych SC-3F-SMA, Metody i techniki badań społecznych – 1 SC-3F-MIT1, Różnice międzykulturowe SC-3F-RMI, Zróżnicowania społeczne SC-2F-ZRS, Socjologia polityki SC-2F-SPO, Zagadnienia współczesnej socjologii SC-2F-ZWC, Metodologia i metody nauk społecznych SC-2F-MEM, Współczesne teorie socjologiczne SC-2F-WTS, Państwo a społeczeństwo obywatelskie (III i IV sektor) SC-2S-PSO, Socjologia edukacji SC-2S-SOE**. Ćwiczenia wskazywane na kierunku socjologia jako możliwe w całości do realizacji w formie zdalnej to w większości zajęcia realizowane razem z wykładami, które również wskazano jako możliwe do realizacji w formie zdalnej (69,2%). Analogicznie przedstawia się kwestia zdalnej realizacji warsztatów lub konwersatoriów, które w 100% są zajęciami przypisanymi do wykładów wskazywanych jako możliwe do realizacji w formie zdalnej.

Tabela 30. Ćwiczenia wskazywane jako możliwe do realizacji w formie zdalnej na kierunku socjologia

	Kod i pełna nazwa przedmiotu	Liczba godzin przewidzianych na jego realizację	Liczba ECTS	Czy przedmiot był już realizowany w formie zdalnej? Proszę wpisać: (tak / nie / nie wiem)
1	SC-3F-WSC Wstęp do socjologii	30	6	tak
2	SC-3F-WPS Współczesne problemy społeczne w Polsce	30	3	tak
3	SC-3F-SEK III sektor	30	2	tak
4	SC-3F-SMA Socjologia makrostruktur społecznych	15	4	tak
5	SC-2F-ZRS Zróżnicowania społeczne	30	5	tak
6	SC-2F-SPO Socjologia polityki	15	3	tak
7	SC-2F-ZWC Zagadnienia współczesnej socjologii	30	7	tak
8	SC-2F-MEM Metodologia i metody nauk społecznych	30	7	tak
9	SC-2F-WTS Współczesne teorie socjologiczne	30	7	tak
10	SC-2S-SCM Socjologia miasta	30	5	?
11	SC-2S-MBP Metody badań zachowań politycznych	30	4	tak
12	SC-2S-SOE Socjologia edukacji	30	4	tak
13	SC-2S-SMR Socjologia miasta i ruchów miejskich	15	3	tak

Legenda: ? - brak danych

Tabela 31. Warsztaty i konwersatoria wskazywane jako możliwe do realizacji w formie zdalnej na kierunku socjologia

	Kod i pełna nazwa przedmiotu	Liczba godzin przewidzianych na jego realizację	Liczba ECTS	Czy przedmiot był już realizowany w formie zdalnej? Proszę wpisać: tak / nie
1	SC-3F-MIT1 Metody i techniki badań społecznych - 1	30	4	tak
2	SC-3F-RMI Różnice międzykulturowe	30	4	tak
3	SC-2S-PSO Państwo a społeczeństwo obywatelskie (III i IV sektor)	30	5	tak

Jako możliwe do częściowej realizacji, ankietowani wskazali tylko jeden przedmiot, jakim są ćwiczenia z zakresu filozofii z elementami logiki. Niestety nie wskazano liczby godzin tego przedmiotu jakie mogłyby być realizowane w formie zdalnej.

Tabela 32. Zajęcia wskazywane jako możliwa przynajmniej w części do realizacji w formie zdalnej na kierunku socjologia

	Kod i pełna nazwa przedmiotu:	Rodzaj przedmiotu: wykład ćwiczenia warsztat	Liczba godzin przewidzianych na jego realizację:	Liczba ECTS	Proponowana liczba godzin, które mogłyby być realizowane w formie zdalnej
1	AK-0F-FEL Filozofia z elementami logiki	ćwiczenia	15	3	Brak danych

Autorzy programów kształcenia na kierunku socjologia nie wypowiedzieli się na temat zdalnej realizacji fakultetów, seminariów licencjackich, seminariów magisterskich oraz konwersatoriów w języku obcym. W korespondencji ustnej wskazali jedynie, że może to być zależne od konkretnych prowadzących tego rodzaju przedmioty.

3.9. Trendy ogólnouczelniane

W skali całej Akademii, bez względu na kierunek studiów pomysły ze zdalną realizacją fakultetów ($M = 3,25$; $SD = 1,12$), seminariów licencjackich ($M = 3,24$; $SD = 1,60$), seminariów magisterskich ($M = 2,83$; $SD = 1,58$) oraz konwersatoriów ($M = 2,80$; $SD = 1,15$) wyłącznie w formie zdalnej, są co najwyżej przeciętnie oceniane. Na tej podstawie w opinii ankietowanych autorów programów kształcenia, nie wydają się one najlepszymi rozwiązaniami. Wydaje się, że problemem jest o to, że przedmioty te miałyby być w przyszłości w całości realizowane zdalnie. Warto jednak podkreślić, że autorzy poszczególnych programów studiów, dopuszczają możliwość aby seminaria zarówno licencjackie jak i magisterskie były w części realizowane w formie zdalnej.

Tabela 33. Ocena zdalnej realizacji fakultetów, seminariów oraz konwersatoriów bez względu na kierunek studiów

Jak ocenia Pani / Pan pomysł aby następujące przedmioty były w przyszłości realizowane wyłącznie w formie zdalnej	M	SD	1 (%)	2 (%)	3 (%)	4 (%)	5 (%)
Fakultety	3,25	1,12	10	10	35	35	10
Seminaria licencjackie	3,24	1,60	17,6	23,5	11,8	11,8	35,3
Seminaria magisterskie	2,83	1,58	27,8	22,2	11,1	16,7	22,2
Konwersatoria w języku obcym	2,80	1,15	5	45	30	5	15

Legenda: 1 – zdecydowanie się nie zgadzam; 2 – raczej się nie zgadzam; 3 – trudno powiedzieć, nie mam zdania ; 4- raczej się zgadzam; 5 – zdecydowanie się zgadzam.

4. Wnioski i rekomendacje

Prezentowane w niniejszym opracowaniu wyniki badań wskazują że na każdym z kierunków kształcenia jest inna gotowość do zdalnej realizacji zajęć, nawet po ustąpieniu epidemii. Mimo niemal rocznych już doświadczeń z tego zakresu, autorzy poszczególnych programów kształcenia nie do końca dostrzegają możliwość zdalnej realizacji zajęć na ich kierunkach studiów. Na tę chwilę uzasadnionym wydaje się to iż pogląd ten należy uszanować. Nie zmienia to jednak faktu, że w przyszłości powinny być kontynuowane dociekania związane z poznaniem powodów takich decyzji. Czy wynika to z pobudek merytorycznych (cele, treści, metody i formy organizacji zajęć), personalnych (umiejętności i motywacji nauczycieli akademickich w zakresie zdalnego nauczania), a może organizacyjnych (sprzętowych, technologicznych, czy wynikających z organizacji pracy)? Poznanie tych czynników wydaje się kluczowym, dla dalszego rozwoju kształcenia zdalnego w Akademii.

Autorzy programów kształcenia w większości jako przedmioty, które mogłyby być w przyszłości w całości realizowane w formie zdalnej wskazują przede wszystkim wykłady. Przy czym w zdecydowanej większości są to wykłady, które już w poprzednich cyklach kształcenia były prowadzone. Rozwiązanie takie z jednej strony cieszy z drugiej zaś rozczarowuje. Cieszy, ponieważ epidemia wyraźnie ujawniła nowe trendy, potrzeby a także możliwości związane z pracą i edukacją. Bezspornie wskazała silny kierunek związany z pracą zdalną, realizowaną na odległość w rzeczywistości wirtualnej. Wskazała również, że do ważnych kompetencji nauczycieli i pedagogów musi należeć umiejętność organizacji procesu kształcenia uczniów w formie zdalnej oraz przygotowania ich do świadczenia pracy w formie zdalnej. W ten sposób kierunek dalszego rozwoju Akademii został wyraźnie zarysowany. Idea przygotowywania studentów Akademii do zdalnego nauczania oraz pracy nie jest już tylko „mrzonką” czy „wymysłem przyszłości”, a bezsporną koniecznością. Jednak koncentracja przede wszystkim na wykładach realizowanych w formie zdalnej trochę rozczarowuje. Nie chcąc się wdawać w długie dyskusje na temat wyższości jednych metod nauczania nad innymi, musimy mieć na uwadze, że metody podające, a więc wykłady nie pozwolą na wykształcenie wszelkich będących w zainteresowaniu Akademii cech, postaw i umiejętności studentów. Do tego niezbędnym jest sięganie po metody aktywne, problemowe. Dlatego też kluczowym wydaje się zachęcanie nauczycieli akademickich do prowadzenia nie tylko zdalnych wykładów, ale również ćwiczeń, warsztatów czy konwersatoriów.

Przeprowadzone badanie ujawnia pewną nowość w myśleniu autorów programów kształcenia o realizacji zajęć. Otóż dopuszczają oni, że określona pula przedmiotów może być realizowana w formie hybrydowej, to jest w części zdalnie. Rozwiązanie takie wydaje się ciekawe. Wymaga jednak dostosowywania zarówno programów studiów jak i systemów obsługi studiów do takich warunków. Chodzi tu między innymi o system punktów ECTS jakie w trakcie kształcenia zdobywają studenci i związane z nim ograniczenia.

Przeprowadzone badanie wykazało – choć na niewielkiej próbie – że pomysł, aby w przyszłości wszystkie fakultety, seminaria licencjackie i magisterskie, oraz konwersatoria w języku angielskim były realizowane wyłącznie w formie zdalnej wymaga modyfikacji. Wydaje się że w przypadku seminariów rozwiązanie zakładające całkowitą ich realizację w formie zdalnej jest zbyt radykalne i sprawdza się tylko w warunkach wyższej konieczności jakie wymusiła epidemia. **W opinii autorów programów kształcenia najlepszym rozwiązaniem wydaje się realizacja seminariów w formie hybrydowej.**

Należy podejmować systematyczne i celowe działania na poziomie całej Akademii aby zwiększyć gotowość i motywację nauczycieli akademickich do zdalnej edukacji. Choć zabrzmiało to jak truizm, w opinii autorów niniejszego raportu, **działania związane z kształceniem, doskonaleniem umiejętności nauczycieli akademickich w zakresie zdalnego nauczania winny być kontynuowane.** Ponadto należy dokonać przeglądu możliwości sprzętowych i technologicznych Akademii w zakresie prowadzenia zdalnego nauczania w oparciu o metody aktywne.

W opinii autorów raportu warto rozważyć stworzenie systemu zachęt do prowadzenia ćwiczeń i warsztatów w formie zdalnej po zakończeniu epidemii. Dotychczasowe doświadczenia wskazują, że realizacja zajęć w systemie nauczania zdalnego, wymaga od nauczycieli dodatkowych nakładów czasu. Być może zatem w tym tkwi odnotowana w niniejszym opracowaniu „niechęć” do realizacji ćwiczeń, warsztatów i konwersatoriów w formie zdalnej. Stąd być może zajęcia takie w przyszłości winny charakteryzować się innym, to jest wyższym przelicznikiem godzinowym.